

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO ŠEŠTOSIOS KNYGOS III DALIES XXII SKYRIAUS
KETVIRTOJO SKIRSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2026 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Kodekso šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtąjį skirsnį pakeitimas

Pakeisti Kodekso šeštosios knygos III dalies XXII skyriaus ketvirtąjį skirsnį ir jį išdėstyti taip:

„KETVIRTASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATSIKADUSIĄ DĖL NETINKAMOS KOKYBĖS PRODUKTŲ AR PASLAUGŲ GAMINIŲ

6.292 straipsnis. ~~Gamintojo Ekonominės veiklos vykdytojo ir paslaugų teikėjo atsakomybė~~

1. ~~Gamintojas Ekonominės veiklos vykdytojas ar paslaugų teikėjas šio skirsnio nustatytais atvejais ir tvarka privalo atlyginti dėl netinkamos kokybės produktų gaminių ar netinkamos kokybės paslaugų atsiradusią žalą.~~

2. ~~Gamintoju laikomas galutinio produkto, produkto dalies arba žaliavų gamintojas, paslaugų teikėjas ar kitas asmuo, kuris pažymėdamas produktą (paslaugas) savo vardu, prekės ženklu ar kitu skiriamuoju žymeniu nurodo save kaip gamintoją (paslaugų teikėją). Gaminio ar jo komponento gamintojas turi atlyginti ir dėl gaminio komponento, kuris buvo integruotas į gamintojo kontroliuojamą gaminį arba susietas su juo, atsiradusią žalą. Kaip gamintojas taip pat atsako asmuo, kuris iš esmės pakeičia gamintojo nekontroliuojamą gaminį ir pateikia jį rinkai arba pradeda naudoti. Kitų ekonominės veiklos vykdytojų atsakomybė nedaro poveikio gamintojo atsakomybei.~~

3. ~~Kiekvienas asmuo, kuris dėl savo verslo importuoja į Europos ekonominės erdvės valstybių teritoriją netinkamos kokybės produktą turėdamas tikslą jį parduoti, išnuomoti ar kitaip paskirstyti, atsako kaip gamintojas. Gamintojas laikomas vykdančiu gaminio kontrolę, kai jis:~~

1) integruoja komponentą į gaminį, su juo susieja ar tiekia komponentą arba, atsižvelgdamas į trečiosios šalies veiksmus, leidžia arba sutinka integruoti komponentą į gaminį, su juo susieti ar tiekti komponentą, įskaitant programinės įrangos naujinius ar patobulinimus, arba leidžia ar sutinka keisti gaminį, įskaitant gaminio esminius pakeitimus;

2) pats arba per trečiąją šalį gali tiekti programinės įrangos naujinius arba patobulinimus.

4. ~~Jeigu produkto gamintojo neįmanoma nustatyti, kiekvienas produktą realizavęs asmuo laikomas gamintoju, išskyrus atvejus, kai jis per protingą terminą praneša nukentėjusiam asmeniui apie produkto gamintoją arba apie produktą patiekusį asmenį. Ši taisyklė taikoma ir tais atvejais, kai produktas buvo importuotas nenurodant jo importuotojo, nors jo gamintojas žinomas. Gaminio ar komponento importuotojas arba įgaliotasis atstovas privalo atlyginti dėl netinkamos kokybės gaminių atsiradusią žalą, jei gaminio ar komponento gamintojas yra įsteigtas Europos Sąjungai~~

nepriklausančioje valstybėje. Jei neįmanoma nustatyti Europos Sąjungoje įsteigto importuotojo ar įgaliotojo atstovo, atlyginti žalą privalo realizavimo paslaugų teikėjas.

5. Platintojas privalo atlyginti dėl netinkamos kokybės gaminių atsiradusią žalą, jeigu neįmanoma nustatyti Europos Sąjungoje įsteigto gamintojo, komponento gamintojo, importuotojo, įgaliotojo asmens ar realizavimo paslaugų teikėjo, o platintojas per mėnesį nuo nukentėjusio asmens prašymo gavimo dienos nepraneša nukentėjusiam asmeniui nors apie vieną iš jų ar netinkamos kokybės gaminių jam pateikusių kitą platintoją. Šios dalies nuostatos taip pat taikomos bet kuriam interneto platformos, kaip ji apibrėžta 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB, (Skaitmeninių paslaugų akto), paslaugų teikėjui, kuris nėra ekonominės veiklos vykdytojas, jeigu toje interneto platformoje vartotojai gali sudaryti nuotolinės prekybos sutartis su prekiautojais ir jeigu tenkinamos šio reglamento 6 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos.

56. Šio skirsnio normos taikomos tik tais atvejais, kai produktai (paslaugos) išgyjami vartojimo, o ne verslo tikslais atsakomybė kyla dėl fiziniam asmeniui padarytos žalos.

6.293 straipsnis. Produkto ir paslaugų samprata Ekonominės veiklos vykdytojo samprata ir kitos šiame skirsnyje vartojamos sąvokos

1. Šiame skirsnyje vartojamas terminas „produktas“ reiškia kiekvieną kilnojamąjį daiktą (turtą), įskaitant pirminius žemės ūkio produktus ir žvėrieną (paukštieną), taip pat kilnojamąjį daiktą (turtą), kuris įeina į kitą kilnojamąjį ar nekilnojamąjį daiktą. Produktu laikoma ir elektros energija. Ekonominės veiklos vykdytoju laikomas:

- 1) gamintojas – asmuo, kuris sukuria ar pagamina gaminį, įskaitant ir gaminį savo reikmėms, arba pristato jį kaip gamintojas, t. y. ant gaminio nurodo savo vardą, pavardę ar pavadinimą, prekių ženklą ar kitus skiriamuosius ženklus;
- 2) komponento gamintojas;
- 3) susijusios skaitmeninės paslaugos teikėjas;
- 4) įgaliotasis atstovas – Europos Sąjungoje įsteigtas asmuo, kuriam raštu suteikiami gamintojo įgaliojimai vykdyti konkrečias užduotis to gamintojo vardu;
- 5) importuotojas – asmuo, kuris pateikia Europos Sąjungos rinkai gaminį ar jo komponentą iš trečiosios valstybės;
- 6) realizavimo paslaugų teikėjas – asmuo, kuris, neturėdamas gaminio nuosavybės teisių, vykdydamas komercinę veiklą teikia bent dvi iš šių paslaugų: gaminio sandėliavimo, pakavimo, adresavimo ir siuntimo, išskyrus pašto paslaugas, kaip jos suprantamos pagal Lietuvos Respublikos pašto įstatymą, siuntinių pristatymo paslaugas, kaip jos suprantamos pagal 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/644 dėl tarptautinių siuntinių pristatymo paslaugų, ar bet kokias kitas krovininių vežimo paslaugas;
- 7) platintojas – tiekimo grandinėje veikiantis asmuo, kuris tiekia gaminį rinkai, bet nėra to gaminio gamintojas ar importuotojas.

2. Šiame skirsnyje vartojamas terminas „paslauga“ reiškia veiklą, kuria tenkinamas konkretus materialus ar nematerialus vartotojo poreikis, išskyrus sveikatos priežiūros, teisinės, švietimo, šiluminės energijos, dujų, vandens tiekimo, nuotėkų šalinimo ir transporto paslaugas. Gaminys suprantamas kaip kilnojamas daiktas, taip pat toks daiktas, kuris yra kito kilnojamojo ar nekilnojamojo daikto dalis arba yra su juo susietas. Gaminiu laikoma ir elektros energija, skaitmeninė gamybos rinkmena, žaliava ir programinė įranga.

3. Skaitmeninė gamybos rinkmena suprantama kaip kilnojamojo daikto skaitmeninė versija arba skaitmeninis šablonas, kuriuose yra funkcinė informacija, būtina daiktui pagaminti sudarant sąlygas automatiškai valdyti mašinas ar įrankius.

4. Susijusi skaitmeninė paslauga suprantama kaip skaitmeninė paslauga, išskyrus interneto prieigos paslaugas, integruota į gaminį arba su juo susieta taip, kad be jos gaminys negalėtų atlikti vienos ar daugiau savo funkcijų.

5. Komponentas suprantamas kaip daiktas ar nematerialus civilinių teisių objektas, žaliava arba susijusi skaitmeninė paslauga, integruoti į gaminį arba su juo susieti.

6. Gaminio esminis pakeitimas suprantamas kaip pateikto rinkai ar pradėto naudoti gaminio pakeitimas, kuris pagal teisės aktų, reglamentuojančių gaminių saugą, nustatytas taisyklės laikomas esminiu. Jeigu nenustatyta, kas laikoma esminiu pakeitimu, jis suprantamas kaip gaminio pakeitimas, kuriuo keičiamos pradinės gaminio eksploatacinės savybės, paskirtis ar tipas, kai atliekant gamintojo pradinį rizikos vertinimą tas pakeitimas nebuvo numatytas, ir keičiamas pavojaus pobūdis, sukuriama naujas pavojus arba padidinamas rizikos lygis.

7. Pateikimas rinkai suprantamas kaip gaminio tiekimas Europos Sąjungos rinkai pirmą kartą.

8. Pradėjimas naudoti suprantamas kaip pirmas gaminio panaudojimas Europos Sąjungoje vykdant komercinę veiklą už atlygį arba neatlygintinai tokiomis aplinkybėmis, kuriomis tas gaminys nebuvo pateiktas rinkai prieš pirmą jo panaudojimą.

9. Tiekimas rinkai suprantamas kaip gaminio, skirto platinti, vartoti ar naudoti Europos Sąjungos rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba neatlygintinai.

6.294 straipsnis. Netinkamos kokybės samprata

1. ~~Produktas (paslaugos)~~ **Gaminys** yra laikomas netinkamos kokybės, jeigu jis neatitinka teisės aktais, reglamentuojančiais gaminių saugą, nustatytų saugos reikalavimų, ar saugos reikalavimų, kurių ~~protingai gali~~ turi teisę tikėtis vartotojas **fizinis asmuo**. Ar ~~produktas (paslaugos)~~ **gaminys** yra tinkamos ar netinkamos kokybės, nustatoma, atsižvelgiant į:

1) ~~nurodomas~~ **nurodomą** ~~produkto (paslaugų)~~ **gaminio aprašymą** ir savybes (reklamą), įskaitant jo ženklumą, dizainą, technines savybes, sudėtį bei pakuotę ir surinkimo, montavimo, naudojimo ir priežiūros instrukcijas;

2) tai, ar ~~produkta (paslaugas)~~ **gaminį** galima naudoti tam, kam **pagrįstai** tikimasi jį naudoti;

3) gaminio bet kokio gebėjimo toliau mokytis ar įgyti naujų savybių po pateikimo rinkai ar pradėjimo naudoti poveikį tam gaminiui;

4) pagrįstai numatomą kitų gaminių, kurie, kaip galima tikėtis, bus naudojami kartu, be kita ko, susiejant gaminius, poveikį tam gaminiui;

35) ~~laiką momentą, kai produktas (paslaugos)~~ **gaminys** buvo išleistas į apyvartą **pateiktas** rinkai ar pradėtas naudoti, arba, jeigu po gaminio pateikimo rinkai ar pradėjimo naudoti gamintojas toliau jį kontroliuoja, momentą, kai gamintojas nustoja gaminį kontroliuoti;

6) gaminio saugos reikalavimus, įskaitant su sauga susijusius kibernetinio saugumo reikalavimus;

7) bet kokius su gaminio sauga susijusius gaminio atšaukimo arba kitus taisomuosius veiksmus, kuriuos vykdo ekonominės veiklos vykdytojai ar tokius veiksmus atlikti įgaliotos institucijos;

8) konkrečius naudotojų grupės, kuriai naudoti skirtas gaminys, poreikius;

9) gaminio, kurio paskirtis yra iš esmės užtikrinti, kad nebūtų sukurta žala, atveju – bet kokius gaminio trūkumus, kliudančius pasiekti tą tikslą;

4) ~~produkto (paslaugų) konstrukcinius, receptinius ar kitokius trūkumus;~~

510) kitas aplinkybes.

2. Negalima ~~produkto~~ **gaminio** laikyti netinkamos kokybės tik dėl to, kad ~~vėliau į apyvartą išleistas geresnis produktas~~ **rinkai jau pateiktas arba vėliau bus pateiktas ar pradėtas naudoti geresnis gaminy, įskaitant atnaujintus ar patobulintus gaminius.**

6.295 straipsnis. Atsakomybės sąlygos

Žala atlyginama, jeigu nukentėjęs asmuo įrodo, kad žalos padaryta, kad ~~produktas (paslauga)~~ **gaminys** yra netinkamos kokybės ir kad egzistuoja priežastinis netinkamos kokybės ir nuostolių ryšys.

6.296 straipsnis. Solidarioji atsakomybė

1. Jeigu žala atsirado dėl kelių asmenų (~~pavyzdžiui, netinkamos kokybės produkto gamintojo ir asmens, įkomponavusio šį produktą į kitą daiktą~~) **dviejų ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų** veiksmų, šie asmenys atsako solidariai.

2. **Gamintojas, integruojantis į gaminį programinės įrangos komponentą, neturi teisės pareikšti atgręžtinio reikalavimo žalą padariusio netinkamos kokybės programinės įrangos komponento gamintojui, jeigu yra visos šios sąlygos:**

1) programinės įrangos komponento gamintojas šio programinės įrangos komponento pateikimo rinkai metu buvo labai maža įmonė arba maža įmonė;

2) šios teisės atsisakyta gamintojo, kuris programinės įrangos komponentą integravo į gaminį, su programinės įrangos komponento gamintoju sudarytoje sutartyje.

6.297 straipsnis. Nukentėjusio asmens kaltė ~~Įrodinėjimo pareiga~~

1. ~~Jeigu nukentėjęs ar turintis teisę reikalauti žalos atlyginimo asmuo dėl savo kaltės prisidėjo prie žalos atsiradimo ar padidėjimo žalos atlyginimo dydis gali būti sumažintas arba žala apskritai gali būti neatlyginama atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes. Preziumuojama, kad gaminy yra netinkamos kokybės, jei nustatoma nors viena iš šių aplinkybių:~~

1) atsakovas teismui pareikalavus neatskleidė turimų svarbių įrodymų, kurių prašė ir kurių svarbą pateiktais faktais ir kitais įrodymais teismui pagrindė ieškovas;

2) ieškovas įrodo, kad gaminy neatitinka teisės aktų, reglamentuojančių gaminių saugą, reikalavimų, kuriais siekiama apsaugoti nuo žalos, kurią patyrė nukentėjęs asmuo, keliamos rizikos;

3) ieškovas įrodo, kad žala padaryta dėl akivaizdaus gaminio gedimo naudojant gaminį pagal numatytą paskirtį arba įprastomis aplinkybėmis.

2. Priežastinis ryšys tarp gaminio netinkamos kokybės ir patirtų nuostolių preziumuojamas, jeigu nustatoma, kad gaminy yra netinkamos kokybės ir patirti nuostoliai atitinka įprastai tokios kokybės gaminio sukeltą žalą.

3. Preziumuojama, kad gaminy yra netinkamos kokybės ir (ar) egzistuoja priežastinis netinkamos kokybės ir nuostolių ryšys, jeigu, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes, nepriklausomai nuo to, ar buvo laikomasi šiame straipsnyje ir Civilinio proceso kodekse nustatytų taisyklių dėl įrodymų išreikalavimo, yra visos šios sąlygos:

1) ieškovas, norėdamas įrodyti, kad gaminy yra netinkamos kokybės arba (ir) yra priežastinis ryšys tarp netinkamos kokybės ir nuostolių, susiduria su pernelyg dideliais sunkumais, įskaitant ir atvejus dėl techninio ar mokslinio sudėtingumo;

2) ieškovas tikėtinaai pagrindžia, kad gaminy yra netinkamos kokybės ir (ar) egzistuoja priežastinis netinkamos kokybės ir nuostolių ryšys.

4. Bylos šalis turi teisę prašyti teismo įpareigoti kitą šalį Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka teikiamus įrodymus byloje pateikti lengvai prieinamu ir lengvai suprantamu būdu, jei toks pateikimas būtų proporcingas šalies, privalančios atskleisti įrodymus, išlaidų ir pastangų atžvilgiu. Teismas gali įpareigoti pateikti įrodymus nurodytu būdu ir savo iniciatyva.

6.298 straipsnis. Atleidimas nuo atsakomybės

1. ~~Gamintojas~~ **Ekonominės veiklos vykdytojas** atleidžiamas nuo atsakomybės, jeigu įrodo kad nors vieną iš šių pagrindų:

1) ~~ne jis išleido produktą į apyvartą;~~
21) atsižvelgiant į aplinkybes, yra pagrindas manyti, kad produktas išleidimo į apyvartą metu tikėtina, kad gaminys tuo metu, kai jis buvo pateiktas rinkai, pradėtas naudoti ar, platintojo atveju, tiekiamas rinkai, nebuvo netinkamos kokybės arba kad kokybė pablogėjo vėliau, išskyrus atvejus, kai gamintojo kontroliuojamo gaminio netinkamą kokybę lėmė:

a) susijusi skaitmeninė paslauga;
b) programinė įranga, įskaitant programinės įrangos naujinius arba patobulinimus;
c) programinės įrangos naujinių arba patobulinimų, būtinų saugai užtikrinti, trūkumas;

d) gaminio esminis pakeitimas;

3) ~~produktas nebuvo pagamintas turint tikslą jį parduoti, išnuomoti ar kitaip paskirstyti verslo tikslais arba nebuvo pagamintas ar paskirstytas gamintojo ūkinės veiklos metu;~~

42) ~~produkte gaminio~~ kokybė pablogėjo dėl atitinkamų valstybės institucijų nustatytų privalomų taisyklių teisės aktų reikalavimų laikymosi;

53) objektyvus mokslo ir techninių žinių lygis ~~produkte gaminio~~ išleidimo į apyvartą metu pateikimo rinkai ar pradėjimo jį naudoti metu arba laikotarpiu, kai gaminys buvo kontroliuojamas gamintojo, nebuvo toks, kad leistų nustatyti netinkamą kokybę.

6) ~~jo pagamintas produktas buvo įkomponuotas į kitą produktą ir žala atsirado dėl kito produkto konstrukcijos arba dėl viso produkto gamintojo pateiktų vartojimo taisyklių.~~

2. Taip pat nuo atsakomybės atleidžiami:

1) gamintojas ar importuotojas – jei įrodo, kad nepateikė gaminio rinkai arba nepradėjo jo naudoti;

2) platintojas – jei įrodo, kad jis netiekė gaminio rinkai;

3) komponento gamintojas – jei įrodo, kad gaminio, į kurį integruotas komponentas, netinkamą kokybę lėmė gaminio konstrukcija arba komponento gamintojui duoti gamintojo nurodymai;

4) asmuo, kuris pakeičia gaminį, – jei įrodo, kad netinkama gaminio kokybė, dėl kurios padaryta žala, yra susijusi su gaminio dalimi, kuriai pakeitimas nedaro poveikio.

23. ~~Gamintojo~~ **Ekonominės veiklos vykdytojo** atsakomybė nemažinama, jeigu žala atsirado ir dėl netinkamos ~~produkte gaminio~~ kokybės, ir dėl trečiojo asmens veiksmų ar neveikimo.

34. ~~Gamintojo~~ **Ekonominės veiklos vykdytojo** atsakomybė gali būti sumažinta arba jis gali būti visiškai atleistas nuo atsakomybės, jeigu atsižvelgiant į visas aplinkybes žala atsirado ir dėl netinkamos ~~produkte gaminio~~ kokybės, ir dėl nukentėjusio ar kito asmens, už kurį šis atsako, kaltės.

4. Įstatymai gali nustatyti kitas paslaugų teikėjo atleidimo nuo atsakomybės sąlygas, negu nustatyta šio straipsnio 1 dalyje.

6.299 straipsnis. Atlygintina žala

1. Šiame skirsnyje vartojamas terminas „žala“ reiškia **Pagal šį skirsnį atlyginama:**

1) dėl gyvybės atėmimo ar sveikatos sužalojimo atsiradusi žala, įskaitant ~~neturtinę~~ **žalą psichikos sveikatai;**

2) žala, atsiradusi dėl duomenų, kaip jie apibrėžti 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724, (Duomenų valdymo aktas), kurie nenaudojami profesiniais tikslais, sunaikinimo ar sugadinimo;

23) ~~nukentėjusio asmens turtui, kuris yra skirtas ir paprastai buvo, išskyrus patį netinkamos kokybės produktą, padarytą ne mažesnę kaip penkių šimtų eurų žalą. Ši suma netaikoma, kai žala atsirado dėl netinkamos kokybės paslaugų bet kokiam turtui padaryta žala, išskyrus žalą, padarytą:~~

a) netinkamos kokybės gaminiui;

b) gaminiui, kurį sugadino netinkamos kokybės komponentas, kurį gaminio gamintojas integravo į gaminį arba su juo susiejo gamintojui kontroliuojant;

c) išimtinai profesiniais tikslais naudojamam turtui.

2. Šio skirsnio nuostatos netaikomos atlyginant ~~branduolinę~~ **žalą, atsiradusią dėl branduolinės avarijos, taip pat žalą, kuri atsirado dėl laisvosios ir atvirosios programinės įrangos, sukurtos arba tiekiamos nevykdant komercinės veiklos.**

6.300 straipsnis. Ieškinio senatis

1. Ieškiniai dėl nuostolių (žalos), atsiradusių vartojant netinkamos kokybės ~~produktus (paslaugas)~~ **gamineis**, gali būti pareiškiami per trejus metus nuo tos dienos, kurią nukentėjęs asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie jam padarytą žalą, trūkumą ir ~~kas yra gamintojas~~ **atsakingo ekonominės veiklos vykdytojo tapatybę.**

2. Teisė pareikšti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą ieškinį išnyksta suėjus dešimties metų terminui nuo tos dienos, kurią ~~produkto gamintojas išleido žalos padariusį produktą į apyvartą~~ **netinkamos kokybės gaminys buvo pateiktas rinkai ar pradėtas naudoti, o jei gaminys buvo pakeistas iš esmės, – nuo dienos, kurią, atlikus gaminio esminių pakeitimus, tas gaminys buvo pradėtas tiekti rinkai arba pradėtas naudoti. Jeigu teismas pripažįsta, kad teise pareikšti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą ieškinį per nurodytą dešimties metų terminą nukentėjęs asmuo negalėjo pasinaudoti dėl vėliau išaiškėjusio jo suluošimo arba kitokio jo sveikatos sužalojimo, ši teisė išnyksta suėjus dvidešimt penkerių metų terminui.“**

2 straipsnis. Kodekso priedo pakeitimas

Papildyti Kodekso priedą 10 punktu:

„10. 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/2853 dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais, kuria panaikinama Tarybos direktyva 85/374/EEB.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2026 m. gruodžio 9 d.

2. Iki 2026 m. gruodžio 8 d. pateiktiems rinkai arba pradėtiems naudoti gaminiams taikomas iki 2026 m. gruodžio 8 d. galiojęs Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytas teisinis reguliavimas.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas